

COÖPERATIEVE WERKVORMEN (IN DE ORIENTATIEFASE)

 Leer doelen	Coöperatieve werkvormen bieden een gestructureerde en veilige omgeving om leerstof te behandelen, elkaar beter te leren kennen en beginnend samen te werken. Je kan deze werkvormen gebruiken om de les in te leiden, inhouden aan te brengen, kennis en vaardigheden te oefenen, de leerstof te testen of af te sluiten.
 Inleiding	Spencer Kagan werkt met didactische werkvormen waarin de rollen en sociale interactie duidelijk gestructureerd zijn. Dit coöperatief leren gaat uit van volgende principes: gelijke deelname, individuele aanspreekbaarheid, positieve wederzijdse afhankelijkheid en simultane actie. Meer info vind je in de links hieronder. • Website Kagan (Nederlands): https://www.cooperatiefleren.nl/ • Coöperatief leren in beeld: http://cooperatieflerenolo.weebly.com/aandachtspunten-bij-de-opstart.html • Directe instructie met coöperatieve werkvormen: https://wijleren.nl/directe-instructie-model.php
 Tip	Wanneer inzetten? Je hoeft je les niet meteen om te gooien om enkel coöperatieve werkvormen te gebruiken. Start met het af en toe in te zetten. Aandachtspunten bij de opstart vind je op http://cooperatieflerenolo.weebly.com/aandachtspunten-bij-de-opstart.html Houd de rollen en interactiemogelijkheden in de oriëntatiefase eenvoudig en laat leerlingen samenwerken in kleine groepjes (2-4pers). Een kleine groep brengt psychologische veiligheid en is gemakkelijker om in samen te werken. Geef in deze fase soms ook de kans om de eigen groepjes zelf te kiezen.
 Oefening	Enkele voorbeelden van didactische structuren die je kan installeren als een routine: • Denk-Schrijf-Rondpraat: De leerkracht stelt een vraag en alle leerlingen denken 3 tot 10 seconden na, krijgen dan tijd om te noteren en leggen hun pen neer als ze klaar zijn. Om de beurt vertellen ze aan hun teamgenoten hun antwoorden. • 4S tafelrondje: de leerlingen krijgen ieder een rol. Die kunnen algemeen zijn (probleemoplosser, coach, controleur, complimentgever, stiltebewaker, tijdsbewaker, materiaalmeester, leider,...) of meer aangepast aan het vak (schrijver, controleur van spelling, interpunctie, zinsbouw,...). De leerkracht geeft de groep een opdracht, ieder komt aan de beurt en past zijn rol toe op de taak. Na elke ronde schuift de rol door in wijzerzin. Dit kan zowel bij mondelinge als bij schriftelijke opdrachten. • Genummerde koppen bij elkaar: de leerlingen zijn in groepjes van 4 verdeeld en geven elkaar elk een nummer van 1 tot 4. De

	leerkracht stelt een vraag en de leerlingen denken individueel na over een antwoord. Daarna bespreken ze in hun groepje het antwoord en bereiken ze overeenstemming over het antwoord. De leerkracht roept een nummer van 1-4, die persoon moet antwoorden op de vraag. • Genummerde koppen op reis: Nadat ieder team het antwoord heeft genoteerd, roept de leerkracht een nummer van 1-4 af, die leerlingen schuiven door naar een ander team en delen daar hun antwoord. • Het <u>Wisbordje</u> • meer ideeën en werkvormen: ○ in het boek Coöperatieve leerstrategieën (Kagan & Kagan, 2013) ○ http://cooperatieflerenolo.weebly.com/coöperatieve-structuren.html ○ https://wij-leren.nl/cooperatieve-werkvormen-artikel.php ○ https://mens-en-samenleving.infonu.nl/onderwijs/66007-acht-didactische-structuren-voor-cooperatief-leren.html ○ https://www.klasse.be/131998/cooperatieve-leerstrategieen/ ○ https://www.klascement.net/map/cooperatief-leren
--	---